

Ladislav Rýznar: Spoločenská diplomacie ve veřejné správě (společenské chování v evropském prostoru)

1. vyd. Praha : Ministerstvo vnitra České republiky, 2007, 320 s. ISBN 80-7314-102-7

Absencia slušnosti v medzil'udských vzťahoch uskutočňovaných v súčasnosti na pôde najmä bývalých tzv. socialistických štátov je evidentným každodenným javom. Korene úpadku morálky osobitne v slovenských spoločenských podmienkach sú však naozaj pomerne ľahko identifikovateľné. Spočívajú predovšetkým v spôsobe a metódach transformácie národného, resp. štátneho majetku na rozličným spôsobom vyberané a uprednostňované súkromné osoby rozličnej proveniencie a reprezentujúcich iné než celospoločenské záujmy, ktorých dovtedajšie osudy a následná životná motivácia nie je pre časť verejnosti záhadou, ale sa o nej z rozličných príčin verejne málo hovorí. Vari aj z bezpečnostných dôvodov...

Faktom je, že dlhodobo spoločensky akceptovaná a uplatňovaná stupnica životných hodnôt sa v ostatných desaťročiach deformovala. Či naozaj na prospech spoločnosti, to je skutočne diskutabilné. Zrejmé ale je, že deformácie, ktoré zasiahli spoločenský život na Slovensku, bude naozaj nevyhnutné postupne odstraňovať, vykoreňovať zlo, nevraživosť, korupciu, klientelizmus, nepotizmus, mamonárstvo a iné zhubné spoločenské nádory, ak chce Slovenská republika naozaj aj v budúcnosti patriť do kategórie tzv. európskej civilizácie. V týchto súradniciach je preto potrebné vnímať aj aktivity upriamené na kultivovanie ľudských jedincov a spoločenských skupín, vytvárajúcich konglomerát slovenskej národnej pospolitosti. Tomuto procesu môže úspešne pomáhať najmä vzdelávanie obyvateľstva, osobitne študujúcej mládeže vrátane jej výchovy od útleho veku k všeobecnému uznávaniu a akceptovaniu tzv. klasických noriem správania sa. Slovenské ľudové porekadlo nenadarmo vraví, že vtáka poznáš podľa peria a človeka podľa jeho reči. Dodajme, že aj podľa jeho správania sa, vystupovania v súkromí, avšak osobitne na verejnosti. Slušne sa správajúci človek je aj vizitkou národnej kultúry a jeho civilizačnej úrovne. Avšak osobitne je deklarantom miery kvality tej-ktorej národnej populácie štátny úradník, policajt, verejný činiteľ či iná verejne činná osoba a jej vystupovanie v oficiálnych vzťahoch i v užšom prostredí určitej komunity. Zorientovať sa najmä týmito oficiálnymi kategóriami občianstva v spoločenských vzťahoch má preto pomôcť aj najnovšia publikácia **Ladislava Rýznara Spoločenská diplomacie ve veřejné správě (společenské chování v evropském prostoru)**. Autor jej vydaním zrejme nezamýšľal šibnutím čarovného prútika vytvoriť v strednej Európe novú kategóriu ideálnych verejných činiteľov, správajúcich sa k občanom ako milujúca matka k svojmu dieťaťu. Isto ale zamýšľal pomôcť cizelovaniu nedobrého stavu a vzťahu medzi časťou štátnej a ostatnej byrokracie k občanom a naopak. Zdá sa však, že touto svojou publikáciou načrel ešte hlbšie. Svojím obsahom sa totiž stáva príručkou, s ktorou by sa mal zoznámiť každý človek túžiaci po tzv. spôsobnom živote. Teda aj každý policajt, ktorý má od ostatných spoluobčanov takýto spôsob života v podstate vyžadovať.

Jadro diela, ktorému prirodzene nechýbajú obligátne úvodné i záverečné pasáže textu, vrátane registra a použitej a odporúčanej literatúry, vytvárajú kapitoly rozdelené do dvoch častí. V prvej sa Rýznar zaoberá spoločenskou komunikáciou a etiketou, pričom prezentuje tzv. reč tela, teda etiketu a neverbálne prostriedky komunikácie. Podotýkam, že táto kapitola je súčasne zaujímavá aj pre prácu kriminalistov a vyšetrovateľov, keďže je koncipovaná na báze využitia interdisciplinárnych poznatkov, ktorých ťažisko sa odvíja od psychológie. Druhá kapitola je nazvaná jazyk alebo etiketa a prostriedky verbálnej komunikácie, čo je tiež optimálne využiteľné v policajnej činnosti. V oboch kapitolách totiž autor približuje problematiku analýzy gest a európskych, resp. i svetových súvislostí a kontrastov tzv. reči tela a následne aj problematiku kladenia otázok a počúvania, špecifických spôsobov komunikácie

a európskych súvislostí a kontrastov. V týchto súradniciach sa pohybuje i ďalej, keďže rozoberá problematiku prvého dojmu a osobného imidžu, a to aj z pohľadu sebareflexie a pohľadu okolia.

Druhá časť vytvára previazaný konglomerát problematiky spoločenského správania sa, ktoré by ale mal v zásade ovládať ak nie každý policajt, tak potom isto každý policajný funkcionár. Autor tak uvádza čitateľa do okruhu spoločenskej hierarchie a významnosti, do prúdu problematiky zoznamovania sa a predstavovania, vzdávania úcty, oslovovania a titulovania, používania vizitiek (navštíveniek), prijímania hostí a osobitne zahraničných hostí, organizovania návštev, tlmočenia a práce tlmočníkov, umenia rokovať so zahraničnými partnermi, tzv. španielskou dedinou, ktorú tvorí pre mnohých problematika zasadacieho poriadku, zasielania a prijímania pozvánok, organizovania a účasti na spoločenských akciách a iných podujatiach, etikety obdarovávaní a prijímania darov, pozvaní, obliekania a pravidiel stolovania. Zaujímavé je zaradenie časti Verejná osoba a médiá alebo ako vychádzať s novinármi do textu tejto príručky, ba možno pre mnohých i učebnice.

Dielo autor určuje do rúk najmä úradníkov verejnej správy, osobitne českého ministerstva vnútra. Evidentné ale je, že sa hodí aj do slovenských rúk. Je totiž nielen poučné, ale i pútavé, doplnené celým radom ilustrácií a fotografií, umožňujúcim ľahšiu orientáciu čitateľa v prezentovanej problematike. I keď sa zdá, že v slovenských podmienkach by bolo potrebné a užitočnejšie povinne vložiť do rúk nielen úradníkov, ale žiaľ aj tzv. mediálnych pracovníkov, vrátane redaktorov, najprv učebnicu slovenského jazyka, jeho terminológie a výslovnosti. Každodenná prax – vrátane slovenských tzv. elektronických obrazových a zvukových médií – dokazuje totiž akútnosť tejto potreby....

*mpor. Mgr. Kristína Králiková
Katedra hraničnej a cudzineckej polície
Akadémia Policajného zboru v Bratislave
Sklabinská 1
835 17 Bratislava*